

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 95.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 95.

Jesensko zasedanje državnega zbora.

Dunaj, 4. okt.

Po več kakor dvomesečni pavzi se jutri zopet sestane državni zbor. Jesenska kampanja ne pričinja v preugodnem znamenju. Notranje-politični položaj je kompliciran s težko gospodarsko krizo, akoravno je srečni začetek češko-nemške pravne akcije razmere vsaj toliko razbistri, da je češko delegacijo odvrnil od principijelno opozicijske taktike. Baron Gautsch računa danes v parlamentu na naslednje delegacije: poljsko ter nemško, Nationalverband, Jugoslovani pod vodstvom dr. Šusteriča, so vsak čas pripravljeni stopiti na Gautschevo stran, to velja tudi od večine češkega kluba; dalmatinska skupina ni nikdar zatajevala, da nima pravega veselja do opozicije, Rusini in Italijani so pridobili za ceno gotovih izjav, ki se zlasti tičejo visokoškolskih vprašanj. Med opozicijske stranke je danes v začetku zasedanja, všteti le socialne demokrate in krščanske socialce, ki so se v parlamentarnih počitnicah še bolj oddaljili na levo, ter nekatere manjše skupine. Za ministrskega predsednika bi torej položaj ne bil preveč neugoden, ko bi se mogel izogniti nekaterim vprašanjem, ki ogrožajo zavoljo svojega popolnoma gospodarskega značaja celo politično razporeditev parlamenta. Draginski vprašanje ustvarja v državnem zboru popolnoma drugo majoritetno razmerje, kakor je ono, ki razločuje med vladno večino in opozicijo. Tudi med najvestnejšimi Gautschovi pristasi jih je mnogo, ki se bodo na pr. glede uvoza mesa prav ozko spojili z delavskimi zastopniki iz opozicije. Med obema taboroma agr. konservativno-klerikalnim in meščanskodelavsko - naprednim pa vlada ne bo mogla več zavzeti stališča objektivnega tretjega, ker se je v gotovem oziru že zavezala, in sicer v zmislu, ki ugaja bolj agrarnim kakor pa meščanskim težnjam. Ker je gotovo pričakovati, da bo draginski vprašanje jutri kot prvo na dnevnem redu in ker je priglasih že cela vrsta tozadnjih predlogov, izmed katerih so nekateri naperjeni naravnost proti principijelnemu stališču vlade, je pričakovati, da se položaj poostri.

Baron Gautsch mora računati z dejstvom, da se mu tokrat ne bo posrečilo frustrirati cele parlamentarne akcije tako, kakor tik pred počitnicami, skoraj gotovo je, da bo vsaj predlog, ki zahteva od vlade glede vodenega vprašanja, popolnoma samostojno, na ogrsko stališče se ne ozirajoče postopanje, sprejet in s tem vladi naložena dolžnost, katere po decidirani izjavi ministrskega predsednika, ki stoji na stališču, da ga veže avstro-ogrsko pogodbo, vlada niti sprejeti ne bi mogla. To grozi ustvariti mučen položaj, ki bi bil tem neugodnejši, ker bi se vlada nahajala v ostrem nasprotju s precejšnjim delom svojih najzobjih pristav. To bi bil prav nesrečen začetek parlamentarne kampanje, tim nesrečnejši, če se vrhutega potrdi vest, da so se pogajanja glede uvoza mesa v Budapešti razbila.

V zvezi s celo draginsko akcijo stoji, kakor smo že poročali, uradniško vprašanje. Vlada se je že z ozirom na grozeče posledice (pasivna resistenca, štrajki) odločila predložiti parlamentu zakonsko predlogo o reformi uradniških plač. Zahteva pa od državnega zbora, da ji tudi nakaže sredstva, s katerimi naj se uradniško vprašanje uredi. Skoraj 40 milijonov je za to potrebno. Baron Gautsch stavi parlament pred alternativo: ali dovolitev novih davkov, ali pa padece uradniške reforme; ustvaril je med obema junktim, ki je z ozirom na izrpanje državne blagajne sicer potreben, z ozirom na vladajočo gospodarsko bedo pa skoraj neznošen. Vlada seveda zatrjuje, da se hoče omejiti na najnujnejše zneske in da hoče srednje in nižje sloje obvarovati pred vsakimi žrtvami. Zato je opustila provizorno vsako misel na nove indirektno davke ter se za najbližje bodočnost zadovoljuje z reformo že obstoječih davkov in sicer na ta način, da se premožni sloji pritegnejo višjemu obdajanju kakor dosedaj. V tem oziru bo vlada predlagala poostrenje personalno - dohodninskega davka, pričeni z dohodnino 10.000 K in sicer na ta način, da bo dosegel davek 6%. Zvišati namerava tudi davek na dividende in na tantieme ter deloma reformirati lišni davek. Novostavbe naj bi bile 6 let davka proste, potem bi se od njih 6 let plačeval znižani davek. Hiše z malimi stanovanji pa bi naj dobile posebne davčne udobnosti. Vlada namerava

tudi predlagati zvišanje pristojbin od totalizatorja ter kot edini novi davek uvesti davek na automobile. Govori se tudi mnogo o varnosti pri raznih drugih gospodarskih načrtih ter se tozadevno poudarja zlasti potreba reducirati lokalno-železniški projekt, pri čemur seveda obstoja nevarnost, da bi trpeli škodo baš Slovani.

To je torej mali finančni načrt, s katerim se bo pečala zbornica v najkrajšem času. Seveda pa ostane na obzorju velika davčna reforma z ujemnimi kolosalnimi zahtevami.

Kričanje vseh »pravih patrijotov« o potrebi velikih vojaških izdatkov naznanja nove zahteve, ki se pressegajo velikanske, v delegacijah dovoljene zneske. Italijansko-turška vojska tozadevno ne bo ugodno vplivala na parlamentarno razpoloženje.

V znamenju gospodarske krize se tokrat sestaja parlament. Gotovo ima mnogo volje do dela — vprašanje pa je, bo li mogel to voljo tudi udeleževati, kakor to prorokujejo oficijelni proroki. Vse politično življenje se giblje danes v znamenju devize: počakajmo!

Draginja in učiteljstvo.

Zveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev je sklicala večer izredno zborovanje delegacije v veliko dvorano »Mestnega doma«, katerega edina točka je bila draginja in učiteljstvo.

Udeležilo se je približno 500 učiteljev. Zborovanje je otvoril predsednik L. Jelenc s pozivom na zborovalce, da zakličejo trikratni »Sava« zaščitnik učiteljskega statusa, cesarja ob njegovem govoru. Ta udanostna izjava delegacije se odposlje brzojavno kabinetni pisarni.

Od nekdanji živi slovenski učitelj skrbni in dela polno življenje. V najnovejšem času pa jemlje učitelju materialno uboštvo in skrb za lastni obstanek ter za družino veselje do njegovega poklica. Sedaj so postale te razmere že tako neznošne in beda tako velika, da se učiteljstva prijemlja že obup, ker s svojo takozvano plačo ne more več izhajati. Oni pa, ki imajo dolžnost skrbeti za učiteljstvo, se ne ganejo, zlasti ne v slovenskih deželah.

Po pozdravu zborovalcem učiteljem in došlim poslancem (od kate-

rih so bili navzoči poslanci dr. Ravnihar, dr. Tavčar, dr. Triller, dr. Novak, nadsvetnik Višnikar, prof. Reiser, učitelj Gangl in celo Pire) je govoril za kranjske tovariše učitelj Črnogoj.

Zvišane cene živila, ki se vedno rastejo od dne do dne, večajo učiteljsko bedo in zvišane zahteve vsled zahtevane višje izobrazbe, da niso v nikakršnem razmerju s sramotno nizkimi učiteljskimi plačami. Zato se ni čuditi, če se je lotil učiteljstva strah in obup in zborovanje učiteljstva more pomeniti pod takimi okoliščinami samo krik po pomoči. Vsi stanovci se oglašajo, zato se oglašajo sedaj tudi najvažnejši delavec v človeški družbi, učitelj. Vsi drugi sloji si vedo pomagati in zvišati svoje prejemke, samo učitelj je še vedno navezan na svojo sramotno nizko plačo. S tem pa ni zadet samo učitelj sam, marveč trpi pod tem tudi mladina, ki je najpogosteje učitelj, ki si mora iskati postranski zaslužkov in trpi tudi država sama. Na konkretnem vzgledu razjasni potem neznošni položaj učitelja na Kranjskem. Učitelj je primoran iskati si pristranskega zaslužka ali pa zabrede v dolgeve in pride v roke brezvestnim oduhom. Če pa si poišče kateri v svojem obupu utehne skrb v družbi ali celo v gostilni, pa padejo po njem prav po katoliškem nauku s kamni. Učitelj je sedaj primoran boriti se za malenkostni postranski zaslužek, da more preživeti sebe in družino. Izmučen pride potem v učilnico in ne more nuditi otrokom onega, kar bi rad in kar potrebujejo otroci. Razmere, ki vladajo sedaj na Kranjskem med učiteljstvom, kriče po odpravi do prestola in v nebo, toda tudi nebo ne sliši tega glasu. Država, ki je ustvarila § 55. šolskega zakonika, bi bila morala že izdavnica poseči vmes, da bi učitelju ne bilo treba loviti se za postranskimi zaslužki. Ta paragraf se vidi, kakor bi ga bila postavila v zakon zlobna roka, kakor bi ga bil postavil tja človek, ki je hotel uganjati kruto ironijo z učiteljstvom, da mu kaže kaj bi bilo lahko, nasprotno pa ga pusti v neprimerni bedi. Toda roka, ki je dala temu paragrafu veljavnost ni bila zlobna, računala pa ni z zlobnostjo sveta. Vse se modernizira, vse dosega svojemu delu vsaj deloma odgovarjajoče plačilo, samo nad učiteljstvom zagrešajo še vedno 4. vnebovpijoči greh in to oni, ki so

ravno tako kakor mi prisegli, da bodo izvrševali zakone. Tudi mi smo prisegli, da bomo živeli samo za šolo in prisegli smo to idealov polni zanašajoč se, da bodo držali tudi oni, katerim smo prisegli, svojo prisego.

Na Dunaju so se zgodili v preteklih dneh dogodki, ki jih mi sicer nikakor ne moremo odobravati, ki jih pa razumemo, katerih pa siti in preobloženi želodci ne morejo razumeti. Ti dogodki so bili glasen memento delavstva državi in ni dvoma, da bo država ugodila zahtevam delavstva. Po takih sredstvih mi ne bomo segali nikdar, ker upamo in vemo, da bomo našli moč, ki bodo vlado prepričali, da učitelj lahko stori s svojim delom med ljudstvom in med mladino mnogo bolj usodnega, kakor pa so krvavi dogodki, zlasti bolj usodnega za državo. Pa ozirom se specijalno na naše kranjske razmere. Hinavščina naših takozvanih vodilnih krogov je brezprimerna. Ker učiteljstvu v obče ne marajo pomagati, trosijo med ljudstvo mnenje, da so učitelji brezverci. To je brezprimeren hudobnost, ker hočejo na ta način izpodkopati učiteljskemu stanu med ljudstvom ugled, da to molče gleda persekucijo učiteljstva, ali jo celo odobrava. Toda mi se držimo — zavedno svoje prisege in v § 1. zahteva šolski zakon od nas versko in uravno vzgojo, in smelo lahko trdim, da ni med nami enega, ki bi se bil pregrešil proti temu paragrafu, ker smo vendar vsi sinovi dobrih, vernih mater in v drugi vrsti tudi ker bi bili že izdavnica zavili vsakemu izmed nas vrat, ki bi se bil pregrešil proti temu zakonu. Toda to podlo obrekovanje učiteljstva se bo še kruto množilo! Ljudstvo bo izpregledalo in izpregleduje že danes in ljudstvo bo govorilo zelo jasne besede. Potolajiti bi se morda dali, če bi nam rekli, da je dežela v stiskah in da so naše zahteve med prvimi, ki jih reši dežela, če ji je mogoče, toda denarja je dovelj za potrebno in nepotrebno, za nas pa nikoli. V zadnjem času čujemo nekaj novega: Dežela hoče pomagati učiteljem, toda samo dobrim učiteljem. (Nepopolno ogorčenje.) In vendar smo vsi učitelji v bednem položaju, ne glede na takozvane dobre in slabe učitelje in drugič nimamo prav nobene vere več v pravico ljubečnosti teh ljudi, ki imajo pravico samo na jeziku v resnici pa vstvarjajo največjo korupcijo. Pričakujemo rešenika, to-

LISTEK.

Ljubezen in sovraštvo.

Povest.

(Spisal Anton Antonov.) (Dalje.)

Zalka je sedela kakor na žrjavici. Rada bi bila odšla takoj ob njihovem prihodu, ali kljubovati je hotela Zgovornu. Pokazati je hotela, da ji ni mnogo za Zgovorna. In ostala je. Zraven pa je pohotno pasel svojo dušo ob Zgovornovi nesreči. Spomnil se je onega svidenja tisti dan pred Matijevim. Njegovo takrat sklenjeno maščevanje gre danes v klasje. Dolgo se je trudil, da je omajal v Zalkini duši zvestobo in zaupanje napram Zgovornu.

Cenjenemu čitatelju in čitateljicam gotovo ustrežemo, če pustimo družbo »Pri vinski trti« ter se malo ozremo spet v Zavinek in Pristranje.

Kakor nam je že znano, je bila gospa Pravica tako napeljala zobčasto kolo povelikonočnega časa, da je Slamnik zaljubil njeno hčerko Olgo.

Postajni delavec Janez je pa skrbel za to, da je cela proga govorila od Zavinka pa tja do Pristranja o tem veselem dogodku.

Seveda se je govorica gotovo desetindevetdesetkrat presukala, pre-

obrnila in predručala, predno je prišla v Pristranje. Tako je bila zavita in zveržena, da je imela zelo slabe posledice za Zgovorna v duši gospodične Zalka Sušnikove.

Ker niso poznali vsi čuvaji, spretniki, nadspretniki, vlakovodje in strojniki vseh štirih uradnikov v Zavinku po imenu, jim je bilo pač samo na tem, da so imenovali koga.

Ko je šla govorica iz ust Janezovih, je bila se popolnoma istinita in nepokvarjena. Slamnik vzame sodnikovo hčerko Olgo v nekih mesecih za ženo. Na sosedni postaji je bil Griva njen ženin. Nadalje je bil Ržen njen zaročenec. V Pristranju pa je že nastopil Zgovoren kot prav resen snubec sodnikove hčerke.

Za to obliko se je posebno zanimal čestiti gospod Zraven. V enem hipu jo je zvedel in naznanil Zalki, ki je sprejela za popolnoma čisto resnico zlasti zato, ker jo je povedal njen papa gospodu Zravnu.

Zaradi tega je dobil Zgovoren na Veliki ponedeljek tisto hladno in kratko pismo, čegar vsebina nam je že znana.

Ker se je tudi Rženu jelo nekaj krhati v njegovi ljubezni, sta se drug drugega tolažila ter se bodrila k hrbrosti in vstrajnosti v obupnem boju med življenjem in smrtjo.

Dasi je imel Ržen lažje stališče, ker mu ni odpovedala ljubezni izvoljenka, ampak so mu namignili od-

poved le njeni starši, se je bil vendar že večkrat namenil pod kolesje težkega vlaka, kakor pa Zgovoren.

Seveda je tudi Zgovoren večkrat obupaval. Ali rešil ga je še vedno o pravem času Ržen, kateremu je vlivala pogum in korajžo Mila sama v srce.

»Pa počakava toliko časa, da postanem samostojna,« ga je vedno tolažila in tešila. »Le tebi ostanem zvesta!«

Ržen tako utolažen je potem hitel k Zgovornu ter mu z lepimi besedami dopovedal, da je vendarle še mogoče zlesti v Zalkino srce.

Tako je bilo torej mogoče, da sta še oba sedela na binkoštno nedeljo opoldne v hotelu »pri vinski trti«.

»Kdaj se popeljeva gospod Zraven?« ga vpraša tedaj Zalka tako glasno, da so jo slišali Zgovoren, Slamnik in Ržen, ki so dokaj daleč bili od njune mize.

»Ob šestih, gospodična Zalka,« ji odgovori presrečni Zraven, ki je sklenil v prihodnjem mesecu se poročiti z Zalko.

»Kam se neki popeljeta,« se spogledajo vsi trije prijatelji.

»S tem vlakom se pripelje gospod papa,« meni dalje Zraven.

»Misliš sem namreč, da je ta vlak zelo neugoden,« de Zalka ter nahlitoma pogleda Zgovorna, ki ni prezr tega.

»Je že vse preskrbljeno,« dopoveduje Zraven zamišljeni Zalki. »Pravil vam se nisem, da imam v Postojni prijatelja. Ta nam da za nočjo prenočišče.«

»Aha, v Postojno gresta v jarno,« se spet spogledajo vsi trije.

»Najprej potovanje v Postojnsko jamo, potem pa sledi ženitovanje,« je mislil nadalje nesrečni Zgovoren. »Kaj sem ji neki storil?«

»Veliko si prizadevate, gospod Zraven, in preveč skrbite si nalagate zaradi naju,« reče Zalka ter ga hvaležno pogleda.

»In vse skrbim sem vendar napravil svojemu prijatelju,« se navidezno brani Zraven Zalkine pohvale, a duša mu je vriskala.

Zgovoren se je ugriznil v spodnjo ustnico, taka jeza ga je prijala.

»Vrag s teboj Zraven,« zakolne Zgovoren v svojem srce. »Naj te živega popelje v svoje pekoče kraljestvo,« se nadalje roti in jezi v svoji glavi.

»Plačam,« zahteva Zalka račun.

»Dovolite, najprej jaz,« pokliče Zraven natakarka k sebi; in Zalki ni bilo treba pravičnega nobenega računa.

»Hvala,« se je čul Zalkin glas prav narahlo, ko sta vstajala ter odhajala. Mimogrede pa so Zalki nehoti splavale oči tja v tretji kot gostilniške sobe, kjer so sedeli Zgovoren, Ržen in Slamnik.

Zensko srce se zares tako hitro spreminja, kakor spomladansko vreme,« meni Ržen, ko sta Zraven in Zalka odšla.

»Kar se ženstva tiče, imaš ti vedno prav,« de skoraj jezno Zgovoren. »Na tvoje zdravje!«

In pili so ter hoteli biti veseli Zgovoren, Slamnik in Ržen; ali veselje se je raje naselilo drugam. Samo mimo je šlo ter hitro zbežalo k drugim družbam.

Tako je bilo, da so se že popolne odpeljali iz mesta v Zavinek.

»Dober dan, gospodje,« jih pozdravi postajni delavec Janez, ko so izstopili iz vlaka na postaji Zavinek.

»Kaj je novega, Janez?«, ga vpraša Zgovoren.

»Dosti in malo,« odgovori Janez ter hudomušno pogleda povrsti vse tri. To pa je pomenilo, da ima za vsakega nekaj posebnega na jeziku.

»Kar povejte!« mu veli Slamnik.

»Tisti gospod, ki ga je Železnikovega dekleta teta priporočila Železniku, je bil tu na postaji,« se obrne proti Rženu. »Obrat se je, kakor hudo vreme, potem pa odšel, še predno sem ga hotel vprašati, koga bi rad.«

»Pa ga bi bili vendar vprašali,« de žalostno Ržen.

(Dalje prihodajla.)

da na domačih tleh ga ne bomo našli, zato pa pričakujemo od vlade, da se zavzame z vso silo za to, da pripravi § 55. do veljave.

Dolgotrajno pritrdjevanje je sledilo govornikovim besedam; nato je govoril za Gorliško učitelj Merljak.

Opozarjajoč na ginevanje zadovoljnih slojev in na strahovito naraščanje proletarijata tudi med takozvanimi srednjimi sloji opozarja, da bo kmalu zgornjim 10.000 stal nasproti kot proletarski stan ne samo delavec, marveč tudi kmet, obrtnik in uradnik. Mnogo se je sicer delalo, da bi zmanjšali bedo, toda vse hranilnice, posojilnice, pridobitne in gospodarske zadruge ne morejo povisati blagostanja, če ni za pošteno delo poštenega plačila. Niti delavec ni tako beraško plačan, kakor učitelj, in niti draginje bi ne bilo treba, da bi učitelj s svojo plačo gineval od obupa. Kadar mi na Gorliškem prosimo za izboljšanje svojega gmojnega položaja, se nam rogajo izvestni krogi, na Kranjskem pa bijejo učitelja že z debelim koncem bičevnika. Prišli smo do konca možnosti, dalje ne gre več tako in če nam ne pride kmalu pomoč od katere koli strani, nam ne preostaja drugega, kakor iti v boj z vzklikom: »morituri vos salutem«.

Po dolgotrajnem odobravanju s strani zborovalcev je govoril za Istro učitelj Urbančič, razlagajoč razmere istrskega učiteljstva, kateremu po krivici oponašajo, da je dobro plačano. Deželni zakon z dne 5. junija 1908 ima sicer na prvi pogled tri razrede učiteljstva in sicer I. razred s 1200 K, II. razred s 1680 K in III. razred s 1444 K letne plače, deželni zbor pa je ustvaril poleg tega še dve vrsti in sicer eno za definitivne podučitelje s 1200 K in eno za nedefinitivne podučitelje z 940 K letne plače. To pa še ni dosti. Poleg tega pa imajo vse učitelje samo 80% teh plač, tako da dobi učitelja, ki je proviziorno nastavljen, 768 K plače.

Galantni so bili res, dovolili so dvojno napredovanje in sicer po letih in po kraju. Po kraju so učiteljska mesta razdeljena na tri kategorije in sicer v III. kategoriji so enorazrednice, v II. dvo- in trirazrednice in v I. večrazrednice. Pripomniti pa moram takoj, da so uredili tako, da niti en Slovenec ni v I. razredu. Po letih je razvrščeno tako, da 10 let po skušnji kot podučitelj s 1200 K, nadaljnjih 10 let 1440 K in zopet nadaljnjih 10 let 1680 K, potem šele 1920 K. V Trstu so konstatirali pred letom državni uradniki IX. čin. razreda, da mora vsak uradnik tega razreda, če je oče štirih otrok, napraviti na mesec 100 K dolga; če tedaj državni uradniki ne morejo izhajati, mi tudi ne moremo s to plačo. Pravijo, da živimo na deželi, kjer je vse cenejše, toda Istra v najboljšem slučaju pridelata toliko, da preživi ljudstvo tri mesece v letu, med tem ko je treba za ostale mesece živila nvažati; letos pa bodo mogli pridelki preživeti ljudstvo komaj en mesec. Živila morajo prihajati čez Trst in se podražijo ne samo za voznino, marveč še za pristojbine za prekladanje, ker so nam dali v veliki modrosti ozkotirne železnice. Pa še drugo je, — recimo, da pride bolezen v družino, — oddaljeni od mest, požre večkrat en sam zdravniški obisk celo mesečno plačo. Iz vseh teh razlogov se morajo tudi istrski kolegi pridružiti zahtevam »Zveze«.

Burno odobravanje je sledilo njegovim besedam in kot nadaljni govornik je nastopil za Trst učitelj P. Kleinmayr, slikajoč prilično ugodno razmerje tržaškega učiteljstva in prinašajoč simpatije tržaških kolegov. Tržaško učiteljstvo slovensko in italijansko je doseglo, da znaša najnižja učiteljska plača 2600 K, med tem ko dosega najvišja plača 5000 K, ki jih more doseči učitelj po 30letnem službovanju. Tržaško učiteljstvo pa je doseglo tudi nekako avtomatično napredovanje. To izboljšanje pa je tržaški magistrat privolil vsem učiteljem, Italijanom in Slovencem, med tem, ko vlada na Kranjskem samo princip sile. V Trstu ne trpi tedaj slovenski učitelj najskrajnejše bede, ker mu reže tuje kruh. Bavi se nato s proletarizacijo takozvanih srednjih stanov in opozarja, da se niti učitelj ne smejo strašiti, če pride do skrajnega, stopiti na cesto. (Glasno pritrdjevanje.)

Kot referent za Štajersko je govoril nato učitelj Rajšp razlagajoč na konkretnem slučaju bedo štajerskega učiteljstva, ki je kljub temu na giasu, da je za tržaškim učiteljstvom na jugu najboljšje plačano. Na Štajerskem so uvideli, da je treba nekaj storiti za učiteljstvo, toda do dejanj še ni prišlo. Sklicali so enketo, ki je izdelala prav lep elaborat za regulacijo, vendar pa je obstrukcija v deželni zboru od sedaj onemogočila, da bi bilo prišlo do dejanj. Končno nasvetuje, da bi šla deputacija vsega avstrijskega učiteljstva k cesarju. (Odobravanje.)

Prihodnji je nastopil, živahno aklamiran deželni poslanec učitelj Gangl.

Slovenski učitelji in slovenske učiteljice so se zbrali danes v središču slovenske zemlje, v Ljubljani, da povzdignejo protest proti kričnim in neznosnim razmeram, ki pritiskajo na slovenski učiteljski stan in mu branijo, da ne more vršiti svoje vzvišene naloge za blaginjo slovenskega ljudstva in za njega spas. Mi kranjski učitelji prednjačimo pred vsemi drugimi slovenskimi učitelji pod solncem v bednem položaju in menda ni pod solncem kulturnega delavca, ki bi se moral za svoj gmojni in pravni položaj tako boriti, kakor mi. Nikjer tudi ni vprežen učitelj v tako nečastno in pogubno suženjstvo, kakor ravno pri nas na Kranjskem. Če bi se hotel učitelj povsod, in ne samo na Kranjskem izražati proti zaupanju mu mladini tako, kakršne so njegove misli v njegovem srečju, če bi se hotel pokazati mladini z vso svojo žalostjo in jezo, ki jo goji v svojem srečju, bi zamoril v srečju svojih učencev vsako spoštovanje do pravičnosti in vsako vero na poštenost. V deželnem zboru so umevali neznosni položaj učiteljstva govorili naši poslanci o teh razmerah ter osvetlili položaj učiteljstva z odkritosrčnostjo, kakršna je mogoča le pri resnično naprednih, demokratično mislečih in narodno ter splošno človeško mislečih ljudeh. Toda ta odkritja niso izvala sočutja s trpinom učiteljem niso mogla doseči niti ene priznavalne besede, marveč na lieu voditelja S. L. S. se je prikazal samo ironičen posmeh. Takrat, ko je izšel iz vrst narodno - napredne delegacije najni predlog za takojšnjo regulacijo učiteljskih plač, ter je bil v isti sapi tudi izrečen predlog, kje dobiti pokritje v znesku enega milijona kron za udejevitvev tega predloga, sta dva učitelja, — dva tovariša pri glasovanju za ta predlog obsedela. (Ogorčeni klici: Izdajalec! Fej!) Umestno je vprašanje ali naj tudi slovenski učitelji začno govoriti po načinu svojih hrvaških tovarišev. Moja sodba je, da ne smemo staviti velikih upanj in nad, da nam bo končno vendar dežela, oziroma deželni zastop pravičen. Toda le v korist bo učiteljstvu in šoli, kulturi in napredku, če stori tudi država svojo dolžnost, država, ki si lasti že danes vse pravice do ljudskega šolstva. Veliko nesoglasje vlada med državnim osnovnim zakonom in med nekaterimi paragrafi ljudskošolskega zakona, in to nesoglasje je v marsikaterem oziru tudi nelogično. Člen XVII. državnega osnovnega zakona zagotavlja državi oblast in nadzorstvo nad ljudskim šolstvom in vsak človek, ki misli s svojim razumom, bi sodil, da naj bi imela država za te svoje pravice tudi vsaj nekaj dolžnosti. Toda država si je s svojim že večkrat citiranim § 55. ljudskošolskega zakona napravila prav komodno stališče s tem, da je prevzela vso skrb za ljudske šole deželam na ramena.

(Konec prihodnjč.)

Italijansko-turška vojna. Italijanska mornarica je torej začela bombardirati utrdbne mesta Tripolisa. Turki torej nočejo brez upora izročiti niti Tripolisa, čeprav je tam vsak upor brezuspešen. Do hudih bojov pa pride brezdvomno po zavzetju Tripolisa, kajti tam bodo imeli Turki razne naravne zaveznike: puščavo, pomanjkanje vode in cest, razentega jih bodo pa še podpirali Arabi.

Večje zanimanje nego bombardiranje Tripolisa pa vzbujajo dogodki na albansko-epirotskem bojišču. Italijanska mornarica je baje zagrozila, da bombardira mesto Preveze. S to grožnjo so Italijani dokazali, da nečejo izpolniti svojih obljub, da se vojna popolnoma lokalizira. To manevriranje Italijanov ob albanski obali zelo vznemirja dunajsko časopisje. In nekateri časopisi naravnost zahtevajo, naj naša monarhija z vso energijo poseže vmes in naj z lastno močjo ter s svojimi lastnimi sredstvi napravi mir. Seveda se to časopisje tudi kmalu pomiri, ko pozna, da so skoraj vse vesti z bojišča pretirane.

Bombardiranje Tripolisa.

Turška vlada je dobila iz Tripolisa brzjavko, da so nastopili ob tripolitski obali veliki viharji, ki bodo gotovo delali velike ovire in težkoče Italijanom. Iz tega tudi sklepajo, da bodo Italijani pospešili svoje operacije na morju.

»Daily Mail« priobčaja podrobnosti o bombardiranju Tripolisa: Bombardiranje se je začelo po preteklih dneh. Ta rok se je namreč dovolil Angležem in drugim inozemcem, da zapuste mesto. Ko po preteku tega roka generalni guverner ni hotel predati mesta, so začele Italijanske bojne ladje takoj streljati, in sicer najprej na zunanje utrdbne, potem na valjevo palačo in slednjč na

nekatero višje točke mesta. Bombardement je povzročil velike škodo. Ko so prenehali z bombardiranjem, so začeli izkrcavati vojaštvo. Carigradska poročila pa pravijo, da je poskušal italijanski admiral v čolnih izkrcati vojaštvo, kar se mu pa zaradi viharja in strljanja Turkov ni posrečilo. Prebivalstvo mesta Tripolisa se je umaknilo italijanskim krogam. Po mnenju turških častnikov je izključeno, da bi mogli Italijani pri vladajočem viharju izkrcati v Tripolitan vojaštvo.

»Newyork Herald« poroča z Malte, da se je Italijanom vendarle posrečilo, nedaleč od Tripolisa, izkrcati vojaštvo, ki bo obkolilo mesto. Italijanska akcija ob albanski obali.

V Carigradu se boje, da bi Italijani ne izkrcali v Južni Albaniji vojaštva s sodelovanjem Grške. Grška je baje že mobilizirala armado.

V Carigrad je došlo poročilo iz Preveze, da je priplula italijanska mornarica pred Drač, odkoder je odplula proti Prevezi ter bombardirala mesto. Na Dunaj došle brzjavke iz Carigrada, Aten in Pariza, pa ne potrjujejo tega poročila. V političnih krogih so prepričani, da je italijanska vlada ukazala poveljniku mornarice v Jadranskem morju, naj se izogne vsemu, kar bi moglo povzročiti konflikt v Albaniji in morda tudi v ostalih deželah.

Oficiozna nota Turčije.

Oficiozna nota Turčije zavrača trditve Italije, da je bila primorana začeti z vojaškimi operacijami v evropskem morju, ker so Turki ogroženi italijanskimi obal. Turške torpedovke, ki so imele ukaz, pluti iz Preveze proti San Giovanni di Medua, so, kakor običajno, pozdravile italijansko mornarico. Italijanska mornarica je pa odgovorila s krogami. Turška mornarica sploh ni ničesar vedela o napovedbi vojne. Vojna je bila namreč napovedana ob 7. zvečer, dočim je italijanska mornarica ob 5. popoldne bombardirala turške torpedovke.

Diplomacija in dogodki ob Jadranskem morju.

Splošno obsojajo postopanje Italijanov pred Prevezo. Italijanska vlada zatrjuje, da je bila v Jadranskem morju vojna iz vojaških in mornariških ozirov potrebna.

Včeraj je obiskal turški poslanik na Dunaju zunanjega ministra grofa Aehrenthala ter mu sporočil, da bodo Italijani morda vendarle v Albaniji izkrcali vojaštvo. Turška vlada baje v ta namen že vkrcava čete na jadranski obali Italije.

Poslanik je vprašal grofa Aehrenthala, če mu je to znano in če bo Avstro-Ogrska izvajala iz tega konsekvence.

Razpologjenje v Carigradu.

Carigradsko prebivalstvo je navzlic patriotičnim oklicem časopisja popolnoma apatično. Vlada sama pričakuje, da bo Evropa intervenirala v prosep Turčije. Vendar so pa odgovori velesil precej drugačni. Francija je odgovorila zelo hladno, Anglija vljudno — intervencija Nemčije se je pa ponesrečila. V mladoturških krogih upajo na avstrijsko-turški konflikt. Nasprotniki Mladoturkov pričakujejo zdaj, ko je postal Kijamil-paša veliki vezir, pomoč od Avstrije.

Priprave turške mornarice.

Turška vlada je ukazala, da morajo ostati vse zaloge koksa in premoga v turških pristaniščih rezervirane za bojno mornarico. V Carigradu, kjer je samo 7000 ton premoga na razpolaganje, je s tem onemogočeno vsako industrijsko delo. Vlada je nadalje prepovedala prodajanje vseh ladijskih potrebščin, n. pr. čopičev, barv in vrvi. V okoliščini prisi turška vlada poslanistva, naj vplivajo na svoje rojake, da prepuste svoje zaloge. Iz tega sklepajo, da hoče turška mornarica odpluti iz Dardanel.

Turška ekspedicija proti Eritreji.

Glede turške ekspedicije proti Eritreji poroča »Popolo Romano«, da je nemogoče, da bi v Carigradu na to mislili, zasesti Eritrejo s pomočjo garnizije, ki je stacionirana v Jemenu, ker čete vendar ne morejo zapustiti ozemlja, ki se hoče otresti turške vlade. Sicer pa Turčija tudi nima dovolj transportnih ladij, dočim bodo italijanske vojne ladje v Rdečem morju zadoščale, da preprečijo tako ekspedicijo. Turška mornarica v Rdečem morju je tudi premajhna, da bi mogla vznemirjati pristanišče v Eritreji.

Zaplenjene ladje.

Italijanske vojne ladje so zaplenile angleški parnik Sheffield, ki je imel na krovu šest turških častnikov, orožje in municijo za turško armado. V Tarent je došla ladja sedanjega sultana, ki so jo zaplenili turške torpedovke. Na krovu te ladje je bil višji štabni zdravnik Hassan Tevsek, še sanitetnega kora prvega turškega armadnega kora, kakor tudi večje

število turških častnikov z družinami.

Spopad pred Hodeido.

Listi poročajo, da je neka italijanska ladja razrušila neki turški motorni čoln. Torpedna križarka »Peiki Sefket« je ušla v Hodeido, od koder je z drugimi ladjami streljala proti italijanski ladiji, ki je bila baje poškodovana.

Italijani zapuščajo Turčijo.

»Berliner Tagblatt« poroča iz Carigrada: Turčija je poslala vsem diplomatskim zastopnikom cirkularno noto, v kateri izjavlja, da bo konfiscirano vse italijansko blago. Na carinskih uradih so že začeli izvrševati ta ukaz.

Ministrski svet se je baval tudi z vprašanjem, kakšno stališče naj se zavzame napram Italijanom, ki bivajo v Turčiji. Mladoturški komite zahteva, naj se postopa z vso energijo in naj se Italijane izžene iz Turčije. Vlada se še ni definitivno odločila.

Bodoči podkralj v Tripolitani.

Turinski časopis »Il Momento« poroča, da bo vojvoda abruški imenovan za podkralja tripolitanskega, predno bodo Italijani zasedli Tripolitani.

Politična kronika.

Novo davčne predloge pridejo na vrsto v pričujočem se državnoborskem zasedanju, in sicer hoče vlada predložiti najprej predloge o direktnih davkih, potem pa tudi zvišanje raznih tarifov. Izmed svojevačnih davčnih predlog pride pred parlament najbrže samo zvišanje osebnih dohodnin in morda, če bi iz tega ne rezultiralo pokritje, šele potem zvišanje davka na dedščine. Zvišanje davka na dedščine pa bi najbrže nadelo na odpor v gosposki zbornici, zaradi česar vlada bogatašem najbrže ne bo posegla v žep. Kar pa se tiče osebnih dohodnin zviša novi zakonski načrt za odmerodavkov iz tega naslova postavke na višjih dohodninskih razredih ter predpisuje zvišanje davkov na dividende in vpeljuje davek na taktijeme. Vlada upa, da ji prinese to zvišanje osebnih dohodnin 15 milijonov kron. Mogoče pa je tudi, da pride v parlamentu na vrsto tudi davek na žganje, nasprotno pa vlada najbrže ne bo predlagala monopoliziranja vžgalice. Končno namerava vlada priti tudi z reformo hišnega davka, ter upa da se bo začelo živahnejše zidanje, če zniža davek na novozgradbe. Če je verjeti vsem tem vestem, se vlada res trudi, da bi globoko zavoženi državni voz potegnili iz blata. Tudi zopetno obdačenje avtomobilov je treba pozdraviti in namerava vlada od tega dohodka prepusiti deželam za vzdrževanje cest polovico, drugo polovico pa hoče uporabiti za vzdrževanje državnih cest. — Justični minister je v seji nemškega Nationalverbanda naznanil, da bo prinesel pred parlament tudi predlog glede hišnega davka in hišno - razrednega davka.

Gosposka zbornica se bo posvetovala o zvišanju eksekucije ne podvrženega zneska pri službenih in mezdih prejemkih, o razširjenju pravosodstva dvornega maršalnega urada na elane rodbine Parma in o zedinjenju konference v Haagu glede privatnopravnega stališča v mednarodnem pravu, zadevajočega se pravnih kolizij v zakonskih vprašanjih in vprašanjih jerobstva.

Enotni češki klub je naznanil ministrskemu predsedniku v včerajšnji konferenci, da hočejo, da pride draginjsko vprašanje kot prva točka na dnevni red. Reforma državnih finan se more izvršiti samo obenem s sanacijo deželnih finan. Glede vodnocestnih vprašanj zahtevajo Čehi primerno vpoštevanje sudetskih dežel. Čehi pa so primerno ožigicali tudi kričevno, pristransko in žaljivo postopanje vlade pri imenovanju sodnikov.

Poslanec Klofač pripravlja vprašanje na vlado glede italijansko-turške vojne ter hoče odgovor ali ne ogroža ta vojna tudi miru v Avstriji.

Češke demonstracije se pripravljajo na Dunaju, če danes ne bo otvorenja Komenskega šola. Demonstracija, katere se bodo udeležili tudi otroci, se bo vršila pred šolo v III. okraju in pred parlamentom.

Nižjeavstrijski deželni zbor se je včeraj odgodil.

Nemški Nationalverband je sklenil, da je treba gledati na to, da pride draginjsko vprašanje še pred prvim branjem predloga o poslovniku na dnevni red. Glede draginjskega vprašanja pridejo v prvi vrsti v poštev vprašanje o uvozu prekmorskega mesa o zvišanju konzuma rib, o razširjenju davčnega oproščenja za

majhne hiše, o ureditvi hišno - razrednega davka in o odpravi terminske kupčije zlasti na budimpeštanski borzi.

Železnica skozi Liko, katero zgraditi se je ogrska vlada v protokolu z dne 8. oktobra 1907. zavezala, pride tudi že v interpelaciji danes na vrsto. Interpelanti zahtevajo striktnega odgovora, če ogrska vlada ne zahteva tudi to pot, kakor po navadi, kompenzacije.

Srbska skupščina je sklicana za 14. t. m. k zasedanju.

Štajersko.

Iz Celja. (Kaj je neki z mestno hranilnico?) Izvedeli smo, da je celjska mestna hranilnica, ki je že »srečna« posestnica nič manj ko 19 hiš v Celju, mislila pred kratkim zopet kupiti neko hišo, da bi se eventualno ne zmanjšala nemška posest. A namestnija je hranilnici nakup te hiše prepovedala. Morda bi bilo sploh hvaležno delo obrniti zopet nekoliko pozornost nadzorovalnih oblasti na razmere pri tem zavodu.

Kaj pa je s stavbo justičnega poslopja v Celju? Drž. posl. Marekhl, ki kot bivši celjski sodnik gotovo jako dobro pozna žalostne lokale, v katerih morajo uradovati njegovi stanovski tovariši v Celju, postane vedno sila nervozen, če se govori o že dolgo projektirani stavbi novega poslopja za celjsko okrožno in okrajno sodnijo. Kajti če bise Marekhl brigal za to prepotrebno stavbo, bi prišel med dva stola: celjski magistrat ima silen interes na tem, da obdrži okrajno sodnijo na magistratu in državno pravdnstvo v mestni hiši na Ringu. Saj vleče za to letno velikansko najemnino, katero še po potrebi, kakor sedaj, zvišuje. Ta najemnina bi že lep denar, kateri bi se lahko vtaknil v stavbo novega poslopja, obrestovala. In mesto bi tudi veliko pridobilo, ako bi se postavila nova justična palača.

Schulvereinovo delo l. 1910 na Štajerskem. Dne 1. in 2. okt. se je vršil v Toplicah na Češkem občni zbor nemškega Schulvereina. O delu tega društva l. 1910 na Štajerskem je poročalo vodstvo sledeče: L. 1910 sta nastali na Štajerskem dve novi šoli in sicer na Polzeli in v Čršaču. Tema dvema se pridružita v tekočem letu dvorazrednici v Peklu in Vuzeu. Na Pragarskem se zida sedaj za tamošnjo nemško šolo novo poslopje, na Bregu pri Ptujju je dvorazrednica gotova, istotako tudi prizidek konjske šole. V njega prideta 5. razred in otroški vrtec. V sled razširjenja šole v Hrastniku smo morali kupiti še eno poslopje. V Studeneh pri Mariboru je gotova nova šola in prizidek k poslopju za otroški vrtec. V Celju se stavi nova deška šola in otroški vrtec. Donesek »Schulverein« se je zvišal od 100 na 150 tisoč kron. V Brežicah ob Savi se še ni začelo s stavbo novega šolskega poslopja, za katerega prispeva Schulverein 40 tisoč kron. — Tako ogromno je bilo delo pomenujočega Schulvereina v enem samem letu na Štajerskem!

Iz Maribora nam pišejo: Nekje, menda v »Slov. Braniku« sem čital razpravo, kako premnogokrat pri nas nastanejo nemškutarji. Spreta se dva domačina in preneseta čisto osebni spor na politično polje: eden mora biti nemškutar, da se ga z nekako upravičenostjo »krtačje« po narodnih časih. In dostikrat se res doseže, da kdo vsled take nesmiselne gonje zares obrne hrbet Slovencem in se v političnem oziru prišteva k Nemcem. Oglejmo si razmere pri lastnem strankinem ognjišču in se vprašajmo, ali ne delamo enakih napak? Osebni in malenkostni politični, pravzaprav politično taktični spori so dostikrat povod, da se začne tega in onega napadati ter ga naravnost riniti v nasprotni tabor. Nekateri ljudje s svojim pretiranim radikalizmom, ki ga pa po navadi ne uveljavijo tam, kjer je treba, namreč proti nasprotniku, so lahko poguba za stranko. Kdor ne udriha ob vsaki priliki po klerikalcih, je že klerikalci; če ima kdaj lastne nazore, se mu mečejo polena pod noge. S tako taktiko v narodnem in strankarskem oziru si sami množimo vrste nemških in klerikalnih sovražnikov. Več strpnosti in več pravega naprednega dela bi bilo v Mariboru nujno potrebno!

Koroško.

Hišne preiskave v Borovljah. Pred štirimi tedni so zapli lastnika trvdke Hess & Comp. v Borovljah, ker je prodajal Mannlicher Schönerauer puške, ki so bile ukradene v Steyr na Gornjem Avstrijskem. V četrtek, dne 28. septembra t. l. pa so se vršile hišne preiskave tudi pri tvrdkah Markusa Ogrisa, Josipa Hambruscha in Josipa Justa; uka

dni pozneje je bila hišna preiskava tudi pri tvrdki Schaschla-Outscharja na Dolih pri Borovljah. Vsepe omenjenih hišnih preiskav sicer še ni znan, koliko pa je gotovo, da so te preiskave v tesni zvezi z Hessovo afero, in da je preiskovalni sodnik konfisciral pri imenovanih tvrdkah vse knjige v svrhu nadaljnje kontrole in preiskave. Hišnih preiskav se je udeležil tudi sodnik iz Steyru. Omeniti je treba, da je g. Schaschl-Outschar načelnik puškarske zadruga v Borovljah, gg. Ogris in Hambrusch pa sta člana upravnega sveta. Prepričani smo, da bodo merodajni faktorji to zadevo kolikor mogoče zakrivali. Nemškonoacionalno časopisje, ki sicer kaj rado vsako malenkost obeša na veliki zvonec, o tej zadevi trdovratno molči; toda ravno ta molk je najboljši dokaz za to, da pri omenjenih tvrdkah, ki so v zagrizeno nemškonoacionalnih rokah, strahno — smrdi. Z največjo pozornostjo bomo zasledovali to afero in tudi pravočasno obvestili širšo slovensko javnost o resničnih vseh teh preiskave. Vsekako pa je za lovske kroge na Slovenskem tudi dejstvo samo, da so v Borovljah največje nemško-nacionalne orožnotovarniške tvrdke v hišni preiskavi, zelo zanimivo. Slovenski lovci, pozor!

Celovec. Zabavni večer podružnice sv. Cirila in Metoda se ne vrši v soboto, dne 7. oktobra t. l. ampak točen dni pozneje, t. j. dne 14. oktobra ob 8. zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger. Razlog tej preložitvi je dejstvo, da imajo borovljski tamburaši to soboto zvečer nuje opravke doma, ker imajo v nedeljo, dne 8. oktobra t. l. sami veliko ljudsko veselico v Glinjah, kamor tem potom vlnudno vabimo kot dobri sosede narodno občinstvo in to ono stran Karavank. — Odbor celovške podružnice.

Občinski svet v Celovcu. Pri včerajšnjem občinskem seji v Celovcu je poročal načelnik cestnega odseka, da električna cestna železnica ni dosegla pričakovanega uspeha. Skupni prejemki znašajo dosedaj 108.000 K, izdatki pa jih presegajo za 500 kron. Nato se je razvila o tem živahna debata, v kateri so nekateri prav občutno grajali razne naprave in uredbe na železnici. Voznih cen niso znižali.

Morilec svoje žene. V Milstatu so aretirali zidarja Josipa Wegscheiderja, ki je zastrupil svojo ženo z arsenikom. Wegscheider je zločin že priznal.

Nezgođe. ZidarSKI pomočnik V. Scherian je dobil med nočnim pretepom na Heuselovi cesti v Celovcu tako težke poškodbe, da so ga morali peljati v bolnišnico. — V soboto sta vdrla skozi okno v stanovanje posestnika Blaža Rutnika v celovški okolici. Pravočasno jih je pa zapazila neka soseda in tatu prepočila. Za njima je stekel posestnikov sin Janschitz in enega vlomilca vjel. Bil je 18letni dninar E. Scharf, njegov tovariš tudi dninar Josip Moser pa je pobegnil. —

Primorsko.

Dekan je župan, kaplan pa občinski tajnik. Tako je v Komenski občini na Goriškem Krasu, odkar je prešla po krivdi naprednjakov v klerikalne roke. Občinski tajnik Čolar ni hotel postati klerikalec s spremembo starešinstva, zato so ga spravili iz službe in občinski tajnik je sedaj kaplan Makuc, ki niti Slovenec ni, marveč je Furlan in ne zna popolnoma slovensko. Dekan je župan, kaplan pa občinski tajnik. Dekan je najel tudi nekega mladega kateheta, ki se je drznil že pobirati grozjce okoli kmetov pri letošnji slabi letini. Pri mnogih ni dobil nič, marveč so ga z godrnjanjem odgnali. Slabo letino imajo kmetje, ali bogatim farovskim gospodom ne pride na misel da bi kdo opustil biro pri revnem kmetu, kaj se; farovž mora biti založen, pa če kmet lakote pogine!

Nezgođe. V bolnišnico so pripeljali večeraj 22letnega dninarja Ivana Saneina, Sanein je imel več vbadljajev in sunkov na hrbtni in na glavi. Poškodovan ga je med pretepom neki Mihael Merlak, s katerim se je Sanein v gostilni skregal. Zaradi tatvine so zaprli večeraj 42letno prostitutko Marijo Delino iz Celovca, ker je vkradla vozniku G. Češniku 9 K, 34letno kuharico V. Daneluti iz Cerinjanja, ker je pokradla za 18 kron obleke in 24letnega urarja Josipa Pačovana, ki je ukradel na parniku »Columbia« en par čevljev. — Mlad par iz Dunaja, ki se je odpeljal v soboto v pristo morje in ki so jih pogrešali že tri dni so že dobili. Hudi vihar je zanesel ladjo proti laškemu obrežju, kjer so jih ribiči rešili. V sled nepredvidnosti je vstrelil večeraj I. Zugna v Trstu svojo mater, 38letno zasebnico Marijo Zugna. Igral se je s samokresom, v katerem je bil en naboj, česar pa sin ni vedel. Zadel jo je v leve prsi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Nasilna rodbina. Pred nekaj dnevi sta bila obsojena Josip in Emil Revolt pred porotnim sodiščem v večletno ječo, ker sta umorila svojo svakinjo in težko ranila brata Henrika Rivolta. Veraj pa so aretirali še ostala dva brata Jakoba in Petra Rivolta, oboje kočaža v Trstu, ker sta grozila Henriku Rivoltu, da ga bodeta ubila, ker je pri obravnavi pričal proti bratom.

Vihar. V Trstu in v okolici je divjal večeraj hudi vihar, ki je povzročil veliko škodo. Na cesti v Trst je prevrgel mlekarico Uršulo Hrvatić iz Riemanj. Pri padcu si je zlomila desno roko. Pri Zavljah pa je vrgel veter 35letnega dninarja Roka Hočevarja na železniški tir. Dobil je tako težke poškodbe na glavi, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Pomorski promet v Trstu. Večeraj je odpeljal iz Trsta Lloydov parnik »Baron Beck«, ki pelje čez Carigrad v Brajlo. Vkrvalo se je 129 potnikov, med temi je tudi turški poslanik v Benetkah Metalis, ki ga je turška vlada zaradi nastale vojne poklicala domov. Ob 6. popoldne je odpeljal parnik »Elektra«, ki je imel 6 ur zamude zaradi nakladi tabora. Imel je na krovu tudi več potnikov. Došli parniki poročajo, da je postalo morje zopet popolnoma mirno, nebo je popolnoma jasno in vožnja silno prijetna. Nastopil pa je že precej obutev mraz.

Požar v Trstu. Snoči okoli 8. zvečer se je vnelo veliko skladišče sena in krme tvrdke E. Dragovina. Ta tvrdka zalaga tudi tržaško garnizijo in ima vedno veliko zalogo. Ogenj se je silno hitro razširil in velikanski plameni so razsvetlili mesto. Požarne brambe so delale z 8 hidranti in le z največjo težavo se jim je posrečilo s pomočjo vojaštva omejiti ogenj, ki se je že razširil po skladišču lesa tvrdke Orlando. Okoli 10. so ogenj omejili, na pogorišču pa je gorelo celo noč. Škoda, ki jo krije zavarovalnica, znaša 50.000 kron, od katerih spada 10.000 K na tvrdko Orlando.

Velika nesreča v Dubrovniku. V Dubrovniku so potegnili večeraj iz morja tri utopljenice. Bili so to stotnik Friderik Wolf, član berlinskega generalnega štaba, ki je bil dodeljen berlinskemu vojnemu ministrstvu, njegova soproga in intendant Karl Hanak iz Sarajeva. Vsi trije so utonili pri kopanju.

Črnogorski denar v Dalmaciji in v Trstu. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje uradni razglas finančnega ministrstva, v katerem določuje ministrstvo, da smejo državne blagajne sprejemati vplačila tudi v črnogorskem denarju.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Druge?

XIII.

Ko je bilo zarotniško delo končano, smo morali misliti na sestavo začasne vlade.

Naprosili smo častnike, da so v spremstvu 2 do 3 vojakov povabili v ministrstvo notranjih del te-le politike: Ljubo Kaljevića, Ljubo Stojanovića, Ljubo Živkovića in Stojana Protića.

Ker je imel ob 5. zjutraj priti z vlakom iz Niša Avakumović, smo poslali na kolodvor enega izmed častnikov, z naročilom, naj ga takoj dovede v ministrstvo.

Avakumović je prišel. Takoj po njegovem prihodu smo se umaknili v malo sobico poleg ministrskega salona. Navzočih je bilo 11 oseb in sicer Jovan Avakumović, pokojni Ljubo Kaljević, general Atanacković, Ljubo Stojanović, Voja Veljković, Ljubo Živković, pokojni A. Mašin, Stojan Protić, Gjorgje Genčić, pokojni Drago Rajović in Aleksa Novaković.

Ta enajstotica je imela odločiti, kdo bo vladal in predstavljal Srbijo do prihoda novega kralja.

V sobici je stala precej dolga miza, toda brez stolov. V kotu je bil nameščen mal kanape z dvema stoloma. Na kanapeju je sedel Rajović, na enemu izmed stolov pa jaz. Vsi drugi so stali.

Posvetovanje je otvoril Avakumović, ki je v svojem nagovoru naglašal, da je treba sestaviti močno in dobro vlado, ki bo do prihoda novega kralja morala izvrševati tudi kraljevsko oblast.

Nato je predlagal za predsednika te vlade Ljubo Kaljevića.

Kaljević je v svoji skromnosti protestiral proti temu predlogu in izjavil, da vobče ne misli sprejeti nobenega portfelja.

Nato se je soglasno sklenilo, naj prevzame predsedstvo nove vlade Avakumović.

Avakumović je ponudbo sprejel in predlagal Kaljevića za ministra zunanjih del. Po daljšem upiranju je Kaljević končno sprejel ta predlog.

Za ministra notranjih del je Avakumović predlagal Genčića, češ, da je le - ta že prevzel posle tega ministrstva in da je torej povsem umestno, ako še nadalje obdrži ta portfelj.

S tem predlogom se niso vsi soglašali. Razpredla se je daljša debata, ki se je končala s tem, da se je določilo, naj prevzame portfelj ministra notranjih del Stojan Protić, portfelj ministra poljedelstva pa Genčić.

Nato se je brez težav sestavilo to - le ministrstvo: Ministrski predsednik brez portfelja Jovan Avakumović, minister zunanjih del Ljubo Kaljević, vojni minister general Atanacković, finančni minister Voja Veljković, pravosodni minister Ljubo Živković, naučni minister Ljubo Stojanović, poljedelski minister Gjorgje Genčić, minister notranjih del Stojan Protić in minister javnih zgradb Aleksander Mašin.

Ko je bil opravljen tudi ta važen posel, sem se napolil iz ministrstva domov, da vidim, ako se je moja rodbina vrnila v Belgrad, ako ne, da ji sporočim, kaj se je zgodilo in kako.

Pred ministrstvom je bila zbrana velika množica. Od hotela »London« pa do Terazij je bila glava pri glavi. Ko sem dospel do Krzmarčeve hiše, sem srečal množico, ki je nosila na rokah zarotnika Petra Mišića in mu klicala: Živio!

Od ministrstva pa do Šiškovih gostilne na Terazijah je bila postavljena vojska. Vsak izmed vojakov je bil okrašen z zelenjem, na puški pa je imel šopek.

In kar je bilo najbolj zanimivo: vse prodajalne so bile odprte in vsakdo je opravljal svoj posel, kakor da bi se ne bilo ničesar prigodilo.

Zares, v svetovni zgodovini ni primere, da bi se tak prevrat, taka revolucija končala tako hitro.

V nekoliko urah je bilo vse gotovo in vsakdo je mogel mirno in komodno zopet opravljati svoje tekoče posle.

Vabilo na shod volilcev

ki bo

v soboto, dne 7. oktobra ob 8. zvečer v Mestnem domu.

Na shodu se predstavi kandidat narodno-napredne stranke za deželni zbor, g. Adolf Ribnikar.

IZVRŠEVALNI ODBOR narodno-napredne stranke v Ljubljani.

Dnevne vesti.

— Rybář in slovenska napredna stranka. Pri včerajšnjem shodu zaupnikov se je dotaknil dr. Tavčar naj-novejšega paroksisma tržaškega državnega poslanca, katerega so njegovi volilci izrekli iz dr. Sustersičevih čreves. To je pač naravno; da sta morala dr. Rybář in Gregorin retirirati, zgodilo in moglo se je zgoditi edino le vsled pritiska volilcev. Drug nima take moči! Dr. Rybář je pa svoje volilce v zvezdo koval, zabavljaj je pa na neodsotne, kakor sraka vrh kozolca. To se nam ne vidi logično! Dr. Rybář naj tolče po svojih volilcih, ker samo ti so imeli moč, prisilili njega in dr. Gregorina izpred okna Sustersičeve spalnice. Dr. Tavčar je pri viharnem odobravanju zbranih zaupnikov omenjal: Čudno novico prinaša »Slovenec« iz Trsta! Če je resnična, potem je zakrival gosp. dr. Rybář insult nad našo stranko, ki je bil malo okusen, malo olikan, in dr. Rybář mi ne bo v zlo šel, če dostavim, tudi malo pameten! Kolikor se spominjam, se naša stranka oficijalno nikdar ni izrekla proti dr. Rybāru in ne proti dr. Gregorinu, če sta že ravno z vso silo hotela postati adjutanta dr. Sustersiča. In to v dobi, ko napenja kranjsko klerikalstvo svojo surovost do skrajnih vrhov in ko s posebnim sovraštvom preganja Ciril - Metodovo družbo. Tukaj pa dr. Rybāra lahko spominjam na eno resnico: omenjena družba je ena glavnih ustanovitev naše stranke; priklopila je zgolj in čisto le iz našega navdušenja! In niti gumba ni odpadla za njo iz tistih razbesnelih vrst, katerim pod podplate silita dr. Rybář in dr. Gregorin! Dostikrat je naša stranka zanemarjala svojo organizacijo, nikdar pa ni zanemarjala Ciril - Metodove družbe. Smelo lahko trdim, finančno se je naša stranka izkrcavala v Ciril - Metodovi družbi, družba sama pa se je izkrcavala v Trstu! Zatorej so Tržičani zadnji, ki bi smeli — dokler ne prevzame dr. Sustersič njegovih šol! — naši stranki grde besede dajati!

— Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke se je na zboru zaupnih moč dne 4. oktobra konstituiral sledeče: Predsednik dr. Ivan Tavčar; I. podpredsednik dr. Karel Triller; II. podpredsednik dr. Vladimir Ravnihar; tajnik Adolf Ribnikar; blagajnik dr. Alojzij Lavš; dalje 5 članov: Franchetti Engelbert, dr. Kokalj Alojzij, dr. Novak Fran, dr. Pestotnik Pavel in Reiser Josip.

— Politika in kupčija hodita dandanes roko v roki in vsa kolonialna politika velikih držav izvira iz kupčijskih nagibov in ima kupčijske namene. Angleži so vtaknili Transval v žep, ker so tam silne množine zlata in najlepši demanti in ker je zemlja rodovitna; Francozi hočejo imeti Maroko zaradi njegovih zakladov vsakovrstne rude in plodovitosti zemlje; Italijani hočejo vzeti Tripolis, ker so tam velikeanske množine žveplja; slovenski klerikalci pa hočejo, naj Avstrija okupira Albanijo zaradi ondotnih gozdov. To navdušenje slovenskih klerikalcev za Albanijo datira od tedaj, kar je bil eden prvih mož pri »Ljudski posojilnici« na lieu mesta v Albaniji in je z znanim strokovnjakom cenil albanske gozde. Odkar imajo gospodje pri »Ljudski posojilnici« zanesljive informacije, kake kupčije bi se dalo napraviti z albanskimi gozdi, od tedaj imajo vedno velike skrbi zaradi ogroženih avstrijskih interesov in zaradi usode katoličanov v Albaniji. Povspeli so se celo do posebne interelacije zaradi Albanije in radi bi žrtvovali toliko in toliko življenj in toliko in toliko milijonov denarja davkoplačevalcev, da bi le čim prej začela sekira »Ljudske posojilnice« peti v albanski gozdih!

— Iz deželnega šolskega sveta. Imenujejo se: Rudolf Kump za St. Vid pri Ljubljani; Roza Jovan za St. Vid pri Ljubljani; Helena Franke za Brezje pri Dobravi; Ana Grebenc za Čemšenik; Teodora Verne za Sostro; France Trost (Leskovec) na Viču; Ivana Čegnar za Zabnice; Ivana Valentić za Velesovo; Marija Tavčar — za Petrovo vas; Marija Jureca za Radeče; Marija Palovec za Mozelj; Berta Valenta za Šmarje; Antonija Randel za Mokronog; Marija Erker-Jereb za Stari Log. Nadučitelji so imenovani: Josip Jeglič za Selee; Franc Silvester za Bohinjsko Bistrico; Makso Bajec za Šmartno p. Šmarno goro; Franc Erker za Stari Log; Andrej Kenič za Zagorje — Vpokoje se: Andrej Cvar v Vel. Poljanah; Apolonija Dolinšek v Presejru (začasno za 1 leto); Helena Repovž-Debevec v Sv. Križu pri Tržiču; Ivan Leban v Bukovici; Iv. Wohinz v Kresnicah; Evgenija Lapajne v Senožečah; Roza Špillar-Jelenc v St. Petru na Krasu (začasno); Marija Cepuder-Zalaznik na Hrušici (začasno); Friderika Konešeg v Ljubljani; Mihaela Novak v Kočevju.

— Spremembe pri šolah. Za Veliki in Mali Koren se ustanovi ekskurendna šola. Šola v Komendi razširi se na pet razredov. Istotako se razširi dvorazrednica v St. Vidu pri Vipavi v trirazrednico.

— Spremembe na srednjih šolah. Definitivno se potrjuje: Anton Šušnik in Delata v Kranju; dr. Tiller v Rudolfovem.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v petek, dne 6. oktobra 1911 ob pol 5. popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Določitev zborničnih članov, ki jim je letos izstopiti iz zbornice ter predlog za imenovanje enega člana v volilno komisijo za zbornične volitve. 5. Prošnja trgovskega društva »Merkurja« za podporo. 6. Volitev člana v odbor deželne zveze za pospeševanje prometa tujecev na Kranjskem. 7. Volitev zborničnih zastopnikov v šolskih odborih obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani, na Vrhniki, v Kranju, Škofji Loki in Trzinu. 8. Tajna seja.

— Hljene na ljubljanskem pokopališču. G. Harambaša je našel nagrobni spomenik pokojnega prof. Fr. Metelka. Hvala za trud in poročilo! V kakem stanu pa je spomenik! Vidi se, da je ležal zavržen med staro šaro, ko se za preprosti križ ni dobilo kupca, vzelo pa se je križu dostojen podstavek s spominskim napisom na rajnega kanonika Mateja Meršola, ki je bil pokopan v grobu svojega bivšega profesorja. Pred 30. leti ni smel eksekutor Meršolove oporoke kanonik Urh odstraniti Metelkovega spomenika, z dovoljenjem pokopališke uprave ga je smel le prenoviti in na novi podstavek udobiti spominski napis Meršolov, pozneje pa je bilo, kakor vidimo, svobodno odstraniti križ in ukrasti podstavek v spomin odličnega duhovnika. Tako skruniti pijeteto more le črna duša zavrženega klerikaleca...

— Otvoritev VII. umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu. Danes popoldne so otvorili naši mla-

dji umetniki okromno in brez vseh ceremonij v Jakopičevem paviljonu VII. umetniško razstavo. Razstavili so svoja dela gg. Lojze Dolinar iz Ljubljane, Gustinčič Pavel iz Ljubljane, Rašica Marko iz Dubrovnika in Sever Anton ter Štefice Anton, oba iz Ljubljane. V dveh velikih in dveh manjših, primerno okrašenih in skrbno urejenih ličnih oddelkih je razstavljeno 87 umetnin. V razstavi prevladujejo kipi in dela iz bron in lesa. Razstava napravi na obiskovalca jako prijeten vtisk. Natančno ocenimo razstavljenih del bomo objavili prihodnjič. Vstopnina na razstavo znaša 1 krono. Vse slovenske kroge se vabi, da posetijo ta umetniški dom, ter s tem moralno in finančno podpro naše mlade umetnike. — Umetnine so na prodaj. Cena je navedena v katalogu, ki se dobi pri blagajni.

— Prijatelji ljubljanskih perice so klerikalci, vsaj tako je čitati v »Slovenec«. Da bo javnost vedela, koliko je dati na klerikalno prijateljstvo, povemo, da so bili klerikalci tisti, ki so perice obdačili. Perice namreč preje niso plačevale od svojega siromašnega zaslužka nobenega pridobinskega davka. To pa takratnemu finančnemu svetniku Zajcu, zagrizenemu klerikalcu ni bilo po volji. Jel je stvar vrtati in končno dosegel, da se je tudi pericam predpisal pridobinski davek. Perice iz Bizovik in Hrušice se torej imajo za obdačene, zahvaliti klerikalnemu občinskemu gerentu v Spodnji Šiški Zajcu.

— Iz hranilničnega poslovanja. V Mestno hranilnico ljubljanskega je bilo pretekli mesec vloženih 867.993 kron 80 vin., dvignjenih pa 815.108 kron 38 vin. — V Kranjsko hranilnico je bilo v istem času vloženih 1.027.576 K 28 vin., dvignjenih pa 1.519.574 K 27 vin.

Nova domača trgovina. Z današnjim dnem je otvorila gospa Mariči Goetzl v Židovski ulici št. 8 v Ljubljani nov modni salon. Več glej inserat.

Družinski večer dalje služečih podčastnikov ljubljanske garnizije se vrši v nedeljo dne 8. oktobra, h kateremu se vsi prijatelji in znanci teh podčastnikov vlnudno vabijo. — Začetek ob 8. zvečer.

V Christofov učni zavod, na katerem poučuje tudi letos 7 učnih moči, vpisalo se je začetkom šolskega leta 82 gojenk in gojencev, izmed katerih je izostalo iz raznih vzrokov le 7 gojenk, tako da obiskuje sedaj ta zavod v dveh tečajih 75 gojenk in gojencev, dejstvo, ki pač kaže dovolj, da si je ta zavod kot učni in vzgojevalni zavod pridobil vsestransko zaupanje in priznanje ter odlični ugled.

Zlato v kolesu. Ko so pred par dnevi pri steklarju Juliju Kleinu snajžili stanovanje, je izginila iz neke škatulje zlata ovratna verižica. Po ovadbi je policija zadevo takoj temeljito preiskala in prišla nato, da je storilec steklarski pomočnik Jožef Žbogar rodom iz Gorice. Navedenec je dejanje priznal in tudi povedal, da ima verižico skrito v kolesni bilanci, kjer so jo tudi resnično dobili. Po izvršeni predpreiskavi se Žbogarja oddali sodišču, odkoder bode moral po prestani kazni k vojakom.

Ukraden samokres. Nekemu gospodu je izginil iz stanovanja 50 K vreden Brownings - samokres. O storilcu nimajo še nobenega sledu.

Če se gre na »njega«. Večeraj popoldne je nek voznik na Sv. Petra cesti skočil v žganjarijo na »šiloe« žganja in pustil na cesti vprežena konja brez varuha. Ker pa konja nista hotela čakati, sta šla naprej in prišla v zagozo še treh drugih vozov. Pametna žival se je hotela vsem izogniti in zavila na hodnik, kjer je nasproti pripeljal knjigoveški vajevec Jožef Podkrajnik 10 knjig. Ker je tudi ta moral zapeljati na hodnik, sta konja zadela v njegov voziček, ga prevrnila in so se knjige tako poškodovale, da ima Podkrajnikov mojster 100 K škode.

Delavsko gibanje. V terek se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 36 Slovencev in 10 Kočevarjev, nazaj je prišlo pa 40 Hrvatov. 160 Slovencev se je pripeljalo iz Nemčije, kamor so se pred kratkem odpeljali na delo, a so se morali zaradi neugodnih razmer vrniti nazaj.

Izgubil je desetnik Bogomir Tomandel denarnico, v kateri je imel čez 30 K denarja. — Posestnik Jakob Pavlin je izgubil bankovec za 100 K.

Ogenj. Ko se je snoči družina Antona Škarfara na Karolinski zemlji št. 55 vseda k večerji, je gospodar opazil, da gori hlev in skedenj. Na pomoč prihiteli sosede so zamočili rešiti le živino in kozolec, hlev in skedenj sta pa pogorela. Istotako je ogenj uničil 10 stotov žita in 200 stotov sena. Škarfar ceni škodo na 2500 K, zavarovan je pa za 1000 K. Ker gasilci niso bili vsled megle o ognju obveščeni, niso prišli k pogorišču. Kako je ogenj nastal, dosedaj še ni znano.

Društvena naznanila.

Napredno politično in izobraž. društvo za Kolizejski okraj priredi v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. dopoldne pri »Novem svetu« na Mar. Ter. cesti izredni občni zbor in odbor opozarja svoje člane, naj se tega polnoštevno udeležijo. Po izred. občnem zboru se vrši društveni shod na istem mestu. Društveniki, če vam leži sedanjí politični položaj kaj na sreu, udeležite se izred. občenega zbora, kakor društvenega shoda polnoštevno in s tem pokažite vašo zavest v narodno naprednem duhu. — Odbor.

Gibanje med pošto - prometni. mi uradniki. Zastopniki vseh organizacij pošto - prometnih uradnikov in sicer z »Društva poštinih uradnikov«, »Društva poštinih uradnikov maturantov« in »Društva čeških poštinih uradnikov« so v skupnem posvetovanju dne 25. pr. m. sklenili vporabiti najostrejša sredstva z dosednjega dolgoletnih zahtev. Zahtevajo službeno pragmatiko in časovno napredovanje, kakor tudi prilagodenje aktivitetnih dokladov vojskemu stannarinskemu tarifu in v odpmoči radi strašne druginje nastalemu skrajnemu položaju, takojšnjo pripoznavo najmanj 20% draginjske doklade od celotnih dohodkov. — Oni zahtevajo vpeljavo časovnega napredovanja z vzvratno veljavo od 1. januarja 1911, brez diferenciranja v njihovi stanovski skupini ter z vračunavo skupne službene dobe z dveletnicami po 200 K v treh najnižjih činovnih razredih in triletnicami po 400 K v 8. činovnem razredu ter dosego prejemkov tega činovnega razreda brez predstojniške skušnje najpozneje po 20. službenih letih. — Oni obstojijo na njihovi uvrstitvi v časovnem napredovanju na prvem mestu za akademsko izobraženimi uradniki na podlagi zahtev, ki so predpisane pri nastavljanju za njihovo kategorijo. — To združjenje vseh pošto-prometnih uradnikov dokazuje globoko vznemirjenost v ti stanovski skupini in kaže trdni sklep, doseči svoje zahteve kar najhitreje z vsem poudarkom in pod vsakimi okoliščinami.

Slovensko izobraževalno društvo »Zvezda« na Dunaju ima tedaj v nedeljo 8. t. m. v dvorani W. Kaufm. Vereina, I. Johannesa, 4 ob 8. zvečer svojo prvo veselico. Vse priznanje odboru in pevskemu zboru, da so v tako kratkem času pripravili vse za nastop potrebno! Mi, poslušalci se že veselimo na lepe domače pesmi, na »Rečka Andrejčka« in druge točke programa. Veselimo se pa tudi, da bomo videli čez dolgo časa v našem milijonskem mestu ljube znanee in prijatelje in se bomo z njimi lahko zopet neprisiljeno dobro imeli! Kakor čujemo, tudi novi odbor ne bo s posebnimi nagovori pozdravljal došlih gostov, ravnal se bo po principu: Vsak nam je dobrodošel, ki se hoče v dostojni družbi dobro zabavati! Se nekaj pa nas veseli in to je sklep, da se bo spored začel točno ob 8. Dozdej je bilo obištevno razvajeno na netočni prihod, vendar upamo, da bo omenjeni sklep temu korenito odpomogel. Ponavljamo: Pridimo v nedeljo vsi k »Zvezdi«, ki čutimo slovensko in ljubimo pesem in zabavo! Na svidenje!

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes v četrtak drugič opera »Rigoletto«, v kateri poje kot gost priznana operna koforaturka ga. Maja markiza pl. Strozzi. Predstava se vrši za neparabonente. — V soboto se igra prvič na našem odru Jaroslava Hilberta krasna drama »Krivda« z gđc. A. Wintrove v glavni vlogi. Predstava za neparabonente, s čimur se vrsta predstav izpremeni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Atentat na ministre.

Dunaj, 5. oktobra. Med govorom poslanca Adlerja, ko je ravno kritiziral dogodke dne 17. septembra in postopanje policije ter vojaštva ter kruto nastopanje sodnije, so počili naenkrat štiri strelji iz revolverja. V parlamentu je nastala grobna tišina takoj po prvem strelu. Slišati je bilo, kako so kroglo udarjale v klopi. — Atentat je bil namenjen ministrom. Atentator je nameril z druge galerije naravnost na ministrske klopi, kjer so sedeli ministri Stürghk, Hochenburger in Widmann. Prvi strel je šel tik med Stürghkom in Hochenburgerjem ter oprasil ministra grofa Stürghka na glavi. Drugi strel je šel naravnost v sedež ministrskega predsednika. Tretji strel je šel med poslancema Lisijem in Viškovskim ter zadel v klop prezidija. Četrti strel je bil previsoko namerjen in je krog-

la odletela od stene naravnost na ministra Stürghka. Vendar ga pa ni ranila. V parlamentu je zavladala grobna tišina. Nato nepopisen kaos. Beželi in trepetajoči poslanci so begali proti izhodu in se skrivali pod klopi. Ravnotako tudi ministri. Galeriji se je polastil smrten strah, ljudje so se skrili pod sedeže, meneč, da se bo atentat še nadaljeval. Seja je bila prekinjena. Sluge so vdrli na drugo galerijo in aretirale atentatorja.

Dunaj, 5. oktobra. Atentatorja so takoj odpeljali v prezidij, kjer je izjavil: »Pišem se Vavrak; star sem 26 let, doma iz Dalmacije, pristaša socialno demokratične stranke. Izpovedujem, da sem imel namen ustreliti justičnega ministra radi njegovega delavstvu sovražnega postopanja.«

Dunaj, 5. oktobra. Naučni minister grof Stürghk je utekel gotovi smrti samo na ta način, da je tik pred momentom, ko je počil prvi strel, vstal s svojega sedeža. Ko se je razburjenje vsled atentata nekoliko poleglo, je predsednik zopet otvoril sejo ter izrekel svoje obžalovanje nad dogodki, ki so se pravkar odigrali. Med sejo je prišlo do ostrih spopadov med socialnimi demokrati in nemškimi radikali. Nemški radikali so kričali: »Proč s podpredsednikom Pernerstorferjem! Mi ne maramo za podpredsednika atentatorja!« Predsednik je zopet prekinil sejo ter sklical konferenco predsednikov raznih klubov.

Burni prizori v parlamentu. — Nemško barbarstvo in nasilje proti otrokom.

Dunaj, 5. oktobra. Danes se je jesensko parlamentarno zasedanje začelo s kravali, kakršnih najbrže nima zgodovina parlamentarizma. Ti prizori, ki so se odigrali, so tem ostudnejši, ker so se dogodili zunaj parlamentove seje v vestibulu in tem odrunejši, ker je tvorila njih predmet otroška deputacija. Kakih 200 čeških otrok v spremstvu svojih staršev je prišlo dopoldne pred parlament kot deputacija, da zaprosi češke poslance za njih intervencijo v vprašanju čeških šol na Dunaju. Deputacija je prišla v vestibul, kjer je bil ravno navzoč bivši vsemenski poslanec Franko Stein. Ko je zagledal češko deputacijo, je začel kakor nori klicati: »Češka svojati ne sme v parlament!« Prišel mu je na pomoč poslanec Albrecht, ki je skušal s silo zadržati vrata, da bi češki otroci ne mogli v vestibul. Od vseh strani so prihiteli časniki in poslanci in češki poslanci so takoj protestirali proti nečuvnemu vedenju poslanca Albrechta, čes, da nima pravice, zabraniti deputaciji vstop. Par trenutkov je trajalo to prerekanje in potem so se razvili nepopisno burni prizori. Poslanci so se začeli ruvati, dokler se ni posrečilo Čehom, ki so bili v premoči, Albrechta in Sterna odstraniti od vrat. Med tem je vstopila deputacija otrok, med katero je bilo tudi mnogo žen.

Nemški radikali so imeli ravno klubovo sejo in so bili obveščeni o prihodu deputacije. Prekinili so sejo in pridrveli v vestibul. Posebno odlikovali so se poslanci Kroj, Hummer, Wolf, Schreiner in Luchs, ki so z nepopisno sirovostjo nastopali proti otrokom. Češki poslanci so se postavili takoj na stran deputacije in jo hoteli ščititi. Med tem ko so vpili nemški kulturnosoci: »Ven s češko svojatjo, tu nimajo nič opraviti.« — Schreiner je vpil: »Tu so nemška tla!« — Dobro mu je odgovoril posl. Rybář: »Tu so avstrijska tla, to bi morali vi kot cesarjev tajni svetnik najbolje vedeti!« — Med tem so se na vseh koncih spopadli nemški in slovenski poslanci. Vlačili so se za lase in padale so zaušnice. Z eno besedo, odigrali so se prizori, kakor v najbolj zakotni gostilni. Najbolj divje so se spopadli na eni strani poslanci Kroj, Hummer in Wolf, na drugi strani Fresel, Lisij, Tomašek, Prokeš in Poljak Rögger. Naenkrat so zakričale češke matere, da grozi neki nemški poslanec otrokom z revolverjem. Sredi otrok je stal nemški poslanec Teuffel in ko so ga poklicali zaradi tega k odgovoru, je takoj negiral, da bi imel revolver. Iznova se je začel pretep. Nemškemu radikalnemu poslancu je zabrusila neka češka dama z imenom Gribel v obraz: »Vaše vedenje je barbarsko in podvljavno, ter mu pljunila v obraz.«

Zaradi teh prizorov v vestibulu, se seja poslanske zbornice ni mogla pričeti.

Ves vestibul je bil poln ljudi, in vedno iznova so se vršili spopadi. V vestibul je prišel načelnik parlamentarne pisarne, sekijski šef Bauer, ki je proti Čehom izjavil, da je ministrski predsednik Gautsch pripravljn sprejeti deputacijo, sestoečo iz 10 članov. Tudi zbornični predsednik je prišel v vestibul in miril. Ko je bila seja zbornice otvorjena, je trajalo dolgo časa, da se je razburjenost vsaj deloma plegla.

Seja poslanske zbornice.

Dunaj, 5. oktobra. Med tem ko so se zunaj dogajali še razburjeni prizori, je v sejni predsednik dr. Silvester otvoril sejo državnega zbora. Klopi so precej goste zasedene. Predsednik govori najprej posmrtnico češkemu poslancu Šilenemu ter se spominja na to žrtev katastrofe v Toulonu. Socialni demokrati ga motijo z medklici, čes ali se ne bo spomnil tudi žrtev znanih dogodkov v Otakringu. Ministri prihajajo šele po posmrtnici Šilenemu v zbornico. Med njimi ni ministrskega predsednika Gautscha, ki je ravno v svojih dvorah sprejmal deputacijo čeških otrok. Še le pozneje pride ministrski predsednik v dvorano. Videti je precej slab in se opira, ko se bliža svojemu sedežu ob stole. Videti je, da mu noge odpovedujejo. Med tem čitajo zapisnikarji doše spise. Nato izjavi predsednik Silvester, da je postavil kot prvo točko na dnevni red izpremembo državnozbornskega poslovnika. Kot prvi govorniki govore poslanci Fiedler, Gross (nemški Nationalverband), Saitz (nemški socialist) in Njemeč. Vsi poudarjajo, da mora priti kot prva točka na dnevni red draginjsko vprašanje. Ta predlog je bil skoro enoglasno sprejet. Na to je bila seja prekinjena, da se vpišejo govorniki v govorniško listo. Ko se je seja zopet začela, je prvi govoril soc. demokrat Adler. Na koncu današnje seje pride najbrže do burnih prizorov, ker hočejo takočeški kakor nemški radikalni poslanci interpelirati zaradi dogodkov povodom prihoda češke otroške deputacije v parlament.

Parlamentarni kalendarij. — Vladni in inicijativni predlogi.

Dunaj, 5. oktobra. Ob 10. dopoldne se je vršila konferenca načelnikov strank, v kateri je predsednik zbornice dr. Silvester izjavil, da se bo vršila prihodna seja zbornice jutri. Na to bodo seje prekinjene do torka. Zasedanje se bo vršilo ob torkih, središč, četrtkih in petkih. Ob sobotah in ponedeljkih ne bo sej. Predlagal je tudi, da naj reši zbornica vladne predloge in inicijativne predloge, katerih je kakih 500 brez prvega branja ter jih odkaze pristojnim odsekom. V četrtak imajo načelniki strank zopet konferenco, da se stavijo odseke. Na koncu seje je poslanec Kramar napadal predsednika Silvestra zaradi njegovih znanih zunanje političnih govorov, ki so v parlamentarnih počitnicah dvignili toliko prahu.

Predlogi in interpellacije poslanca dr. Ravniharja.

Dunaj, 5. oktobra. Poslanec Ravnihar in Rybář sta vložila nujni predlog zaradi draginjskih doklad železniškim uradnikom in delavcem. Zahtevala sta energično, da se jim prizna takoj draginjska doklada za tako dolgo, dokler njih materialno vprašanje ni definitivno rešeno. Enak predlog je vložil tudi poslanec Buřival in nosi njegov predlog podpise vseh narodnih poslancev.

Dunaj, 5. oktobra. Poslanec Ravnihar je interpeliral justičnega ministra zaradi konfiskacijske prakse državnega pravdnštva v Ljubljani.

Interpelacija zaradi Italijansko-turškega konflikta.

Dunaj, 5. oktobra. Poslanec Klofač je interpeliral zaradi dogodkov v Sredozemskem in Jadranskem morju in vprašal je zunanjega ministra 1.) ali obstoji še trozveza in ali je Italija še član, 2.) ali je zunanji ministar vedel za načrte Italije, 3.) ali more dati garancije, da konflikt med Italijo in Turčijo ne bo imel za Avstrijo nikakovih komplikacij.

Mesno vprašanje.

Budimpešta, 5. oktobra. Danes so se končala pogajanja med avstrijskimi in ogrskimi delegati radi uvoza mesa. Glede uvoza argentinskega mesa so se pogajanja baje docela razbila, dočim go Ogrji dovolili, da se zviša srbski mesni kontingent.

Hmelj.

Norimberk, 5. oktobra. 400. 200. Razpoloženje in cene neizpremenjene.

Revolucija na Portugalskem.

Berolin, 5. oktobra. »Lokalanzeiger« javlja, da so monarhisti na Portugalskem zmagoviti in da se nahajata v njihovih rokah že dve severni pokrajini.

London, 5. oktobra. Razkralj Manuel je došel semkaj. Baje hoče izdati na portugalski narod manifest, v katerem bo mu naznanil svojo skorajšnjo vrnitev v Lisabono.

Madrid, 5. oktobra. Iz Lisabone brzojavljajo, da je tamkaj opažati nevarno gibanje.

Italijansko-turški konflikt.

Mesto Tripolis se je udalo.

Rim 5. oktobra. Italijanska mornarica je včeraj bombardirala tripoliško trdnjavo.

Pariz 5. okt. Vojaski guverner v Tripolisu je poslal poveljniku italijanske mornarice parlamenterja, ki je izjavil, da se tripoliška trdnjava vda. Takoj nato se je izkrcala italijanska mornariška infanterija ter zasedla trdnjavo.

Bengasi bombardiran.

Pariz 5. oktobra. Tu sem prihajajo vesti, da so Italijani bombardirali mesto Bengasi.

Bombardiranje turških vojnih ladij.

Carigrad 5. oktobra. Tu krožijo vesti, da so slišali pri otoku Samothrake v Egejskem morju, kjer so videli včeraj italijanske vojne ladje, grmenje topov. Najbrže gre za bombardiranje turških vojnih ladij, ki so ostale zunaj Dardanel.

Dve turški torpedovki potopljene.

Berolin, 5. oktobra. Semkaj je došla vest, da so italijanske ladje včeraj v pristanišču Gumnici potopile dve turški torpedovki.

Kje je turško brodovje?

Rim, 5. oktobra. Z Malte brzojavljajo: Turško vojno brodovje se ne nahaja v Dardanelah, marveč je koncentrirano v Bejrutu, kjer se pripravlja na spopad z italijanskimi ladjami.

Ultimatum vojvode abruškega.

Rim 5. oktobra. Vesti o ultimatu vojvode Abruškega se potrjujejo. Vendar je italijanska vlada vojvodi takoj ukazala, da ne sme mesta Preveze bombardirati.

Novi turški kabinet.

Carigrad, 5. oktobra. Novi turški kabinet je že sestavljen. Novi kabinet je baje anglofil.

Splošna mobilizacija na Turškem.

Carigrad, 5. oktobra. Vojno ministrstvo je zaukazalo splošno mobilizacijo v vsi otomanski državi.

Proti Mladoturkom.

Carigrad, 5. oktobra. Avstrijski in nemški poslanik sta intervenirala pri Visoki Porti radi hujšajoče agitacije mladoturškega komiteja ter zahtevala, naj vlada temu početju napravi energično konec.

Muslimanski shod. — Angleški kralj naj ščiti muslimane.

Carigrad, 5. oktobra. V mošaji Hagia Sofia se je vršil velik protestni shod muslimanov proti Italijanom. Razburjenje je bilo zelo veliko. Shod je odposlal na angleškega kralja, kot gospodarja velikega dela muslimanov, brzojavko, v kateri zahtevajo muslimani, da kar najbolj energično intervenira proti nečloveškemu nastopanju Italije. Muslimani so odposlali enake brzojavke tudi raznim parlamentom in socialnim organizacijam.

Brzojav: V kratkem prispejo še pariški modeli, katere prinese osebo hčerka gospoda Bernatoviča.

* Pravljica. Bil je nekoč mlad mož, ki si ni mogel dobiti žene. Bil je jako reven, ni imel niti toliko denarja, da bi se mogel kupiti kaj poštenege za kaditi in je moral kaditi eigarete iz različnega cenega slabega papirja, tako da je izgledal slab in upadel. Nekega dne mu pošlje dobrosrčna vila škaflo stročnice Abadie. Od tistega časa je zdrav, oženil se je z mlado, čedno deklico in ima mnogo krasnih otrok in kadi le Abadie. In če še ni umrl, živi še danes.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 5. oktobra 1911.

Termin.	Pšenica za oktober 1911.	Koruzna za maj 1912	Oves za oktober 1911	Oves za april 1912
za 50 kg	12-10	8-50	9-33	9-62
za 50 kg	8-50	9-33	9-62	

Efektiv.

Trdno.

Domača trdka!

Modni salon

MARIJA GÖTZL

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 8.

:(v hiši puškarja g. F. Sevcika):

Velescenjem damam v Ljubljani in na deželi vlijudno naznanjam, da sem z današnjim dnem otvorila

salon

kjer bom imela v zalogi priprosele kakor tudi najelegančajše damске in otroške klobuke najnovejših pariških in dunajskih modelov ter vse modne potrebščine po zmernih cenah. — Žalni klobuki so vedno v zalogi. — Vseh vrstna popravila se sprejemajo v vestno in točno izvršitev.

Priporočam se kar najljubše za blagohotna naročila in zagotavljam najsolidnejšo ter hitro postrežbo.

Z velespoštovanjem

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mariči Götzl.

Mnenje gospoda dr. Alojzija Cavendena

Folgaria.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Že petnajst let rabim Vaše Serravallovo kina - vino z železom in bil sem z njim vedno zadovoljen, posebn pri bledici, pri želodčnih slabostih in rekonvalescenci po nalezljivih boleznih.

Folgaria, 23. septembra 1909.

Dr. Caveden.

Najboljša ustna voda sveta.

3 Kaj je

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Kufeke

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Cenene
in okusne porabne in darilne predmete
vseh vrst dobite v najbogatejši izbiri v
mojem glavnem katalogu z okoli 4000
slikami, ki se pošlje na zahtevo vsakomur
gratis in franko. C. in kr. dvorni dobavitelj
JAN KONRAD, Most št. 1174, cika.

Zastoj in poštne prosto dobi
vsak moj glavni katalog
z okoli 4000 slikami po-
rabnih in darilnih predmetov vseh vrst,
ki ga na zahtevo pošljem takoj. —
C. in kr. dvor. dobavitelj Jan Konrad,
Most št. 1166 (Češko). 2923

Redka prilika!
Pianino zelo dober
v glasu
se po ceni proda na voglu Sv.
Petra ceste, vhod Radeckega c.
št. 2, I. nadstropje. 3408

Elegantno
stanovanje
obstoječe iz 4 sob, kopalne sobe z
vsemi pripadki, se odda na Bleiwei-
sovi cesti št. 16, drugo nadstropje,
za november. Vpraša se v stabni pisarni
F. Supančiča, Šubičeva ulica 5. 3391

Kontorista,
mlajšega, ki zna slovensko in italijan-
sko, sprejme v stalno službo večji
trgovski zavod v Čeških Buděj-
ovicah. Nastopiti mora dne 1. no-
vembra t. l. — Ponudbe pod šifro
„Kontorist“ na upravn. Slovenskega
Naroda. 3402

„Posojilnica v Celju“
razpisuje službo

praktikanta.
Prošnje z dokazi predizobrazbe na na-
čelstvo »Posojilnice Celju.« 3404

Velika prodajalna
v Ljubljani
poleg sejmišča se takoj ali pozneje
oddaja.

Lepa moderno urejena stanovanja
s tremi sobami, predsobo, sobo za
služkinje ter potrebnimi pritlikami od-
dajo se za november oziroma tudi za
pozneje. Cena K 600 letno. — Naslov
pove upravn. »Slov. Naroda.« 3398

†
Tvrda Fr. Stupica trgovina
z železnino v Ljubljani naznanja
žalostno vest, da je njen večletni
zvesti sodrnik, gospod
Ferdinand Keržič
po kratkem trpljenju včeraj popoldne
preminul.
Pogreb se vrši jutri popoldne
ob 4. uri iz Siške, Kolodvorska ce-
sta št. 149 k sv. Križu. 3409
V Ljubljani, 5. oktobra 1911.

Zahvala.
Vsem, ki so spremili našega prerano
umrlega iskreno ljubljenega sina, ozir.
brata, gospoda
Franca Kandare,
abiturienta idr. realce,
danes, v sredo 4. t. m. k njegovemu
večnemu počitku, kakor tudi vsem,
ki so količaj pripomogli k krasno
uspelemu pogrebu, bodi izrečena na
tem mestu najiskrenejša zahvala. Dalje
se zahvaljujemo za osebne ali brzo-
javne dokaze srčnega sožalja; zlasti
č. duhovščini in gg. pevcem Staro-
trškega pevskega društva za krasno
izvajane pesmi, kakor tudi vsem daro-
vateljnim krasnim vencev.
Dane pri Ložu, dne 4. okt. 1911.
Zalujoča rodbina
Kandare.

razpis Ceres-daril v znesku K 30.000

ne posahiti!
Natančneji pogoji pri vseh trgovcih.

VSAK PETER
se dobijo **svože RIBE**
iz Jadranskega morja pri
Ant. Staculu v Ljubljani.

Namesto vsakega drugega obvestila.

Rodbina Medica naznanja vsem sorodnikom, znancem
in prijateljem, prežalostno vest, da je njih preljubljeni sin, brat,
svak in stric, gospod

Milan Medica
abiturijent

danes po kratki mučni bolezni ob 3¼ uri popoldne v starosti
20 let v Gospodu zaspal. 3407

Pogreb nepozabnega boče v petek, 6. t. m. ob 5. uri po-
poldne iz hiše žalosti v Št. Petru na Krasu na domače pokopališče.
Blagega pokojnika priporočamo v tiho sožalje in blag spomin.

St. Peter, dne 3. oktobra 1911.

Žalujoči ostali.

Modni salon
JUST-MASCHKE
Ljubljana, Zidovska ulica šte. 3
priporoča cenjenim damam veliko izbiro krasnih
pariških in dunajskih modelov kakor najnovejših športnih klobukov.
Popravila točno in ceno. 2306 Gene brez konkurence!
Zalni klobuki vedno v zalogi.

Naznanilo.

Albin Smola, c. kr. višjesodni svetnik v. p.

otvoril

je dne 1. oktobra 1911 svojo pisarno kot
zagovornik v kazenskih stvareh, v No-
vem mestu št. 262, II. nadstropje, (mestna
hiša poleg drevoreda). 3384

šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v
Narodni knjigarni
v Prešernovi ulici št. 7.

PRESELITEV KROJAŠTVA.

Naznanjam svojim cenj. gg. naročnikom in drugemu občinstvu,
da sem se s 1. oktobrom t. l. preselil iz Vegove ul. 12 v Gajevo
ulico 2, staro vojaško eskrovališče.

Prosim vse cenj. gg. naročnike in drugo občinstvo, da mi tudi
zanaprej ohranijo zaupanje kakor dosedaj. Potrudi se bom kakor
doslej vsakomur postreči z najboljšim blagom, najokusnejšim
delom, najnižjimi cenami.

Sprejemam tudi v to stroko spadajoča dela, kakor popravila,
likanje, čiščenje i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Josip Ahčin

krojaški mojster, Gajevo ul. 2.

3387

KAMNOSEŠKA OBRT

3295 Priporočam slavnemu občinstvu v Ljubljani
in okolici svojo veliko zalogo raznovrstnih

NAGROBNIH SPOMENIKOV

enostavne do najfinejših izvršitve, dalje GROBNIH OKVIRJEV,
PLOŠČ in raznih drugih v kamnoseško obrt spadajočih predmetov.
KER BOM RADI SMRTI MOJEGA SOPROGA VSO ZALOGO NA-
GROBNIH SPOMENIKOV RAZPRODALA, JIH ODDAJAM ZA LASTNO
CENO. Obenem se priporočam preč. cerkv. predstojništvom ter
cenj. občinstvu za izvršitev vseh v to stroko spadajočih del.

IGNACIJ ČAMERNIK-OVA VDOVA, LJUBLJANA,
Komenskega ulica 26.

Konfekcijska trgovina

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

3215 priporoča svojo velikansko zalogo zgotov-
ljenih oblek po najnovejšem kroju za go-
spode, dečke in otroke. — Najnovejša
konfekcija za dame in deklice. —
Solidna in točna postrežba. Najnižje cene.

Oglejte si!

veliko zalogo koles z originalno znamko

„Puch 1911“

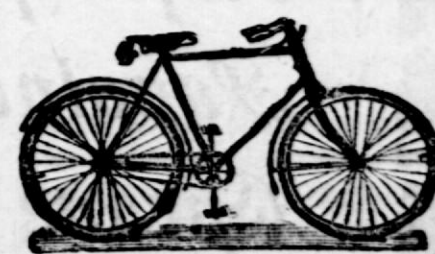
pri Fr. Čudnu, trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica — samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od K 110 — naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev:

Singer in Ringschiff.

Pouk za vezenje s strojem brezplačno. 918

Coniki zastoj in poštne proste.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Telefon šte. 237.

Zajec & Horn

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Beton in železo-beton.

Fundamenti.

Stropovi.

908

Mostovi.

Vzidava turbin.

Stopnice.

Tlakovi.

Kalolit, umetni kamen: okrasni za fasade,
obhajilne mize, balustrade.

Prodajalka

se takej sprejme v trgovino z mešanim blagom. C. Stimpfel v Smarjeti na Dolenjskem. 3406

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno damatinsko vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4-50

Br. Novakovič, Ljubljana.

Koncipient

zvest, v vseh notarskih opravilih imenoma tudi v zapušinskih razpravah popolnoma izvežban, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme.

Ponudbe se prosijo na gospoda Willbalda Swoboda, c. kr. notarja v Konjicah. 3371

Proda se

po najnižji ceni v letovišču na Bledu Gorenjsko

Velika trgovina

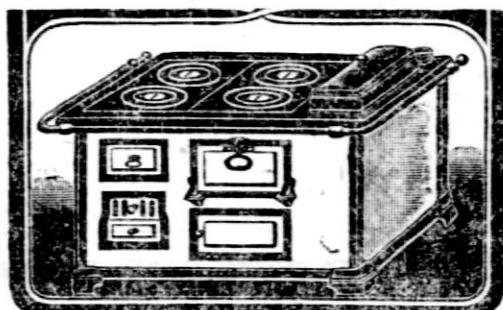
z mešanim blagom. 3368
Poizve se v uprav. »Sl. Naroda«

Zaradi bolezni se proda iz proste roke 2 minuti od železniške postaje in premogokopne kolonije oddaljeno ..

poslopje

v katerem se nahaja že 6 let uvedena gostilna ter trgovina z mešanim blagom, trafika in pekarska peč. Poslopje je novo sezidano in ima zraven še tudi hlev, novo kegljišče, ledenico in čebelnjak. — Polovico kupnine je plačati takoj, polovica ostane vknjižena. Naslov pove upravništvo Sl. Naroda. 3383

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z. Wels, Gor. Avstr. 1813
Katalogi zastoj in poštne prosto.

Nosna rudečica

izgubite radikalno pod polnim jamstvom ob rabi prijetne in med vsemi izdelki edino učinkujoče, že 60 let obstoječe

med. dr. A. Rixa Pompadurine paste.

Pege, cgrci, rudečica na obrazu in nosu, kakor tudi vsaka nečistost polti, celo gube in brazgotine izginejo za vselej, Vi pa dobite brezhibno lepo polt.

Poizkušnja 1 K. Lonček 3 K. Za izpopolnenje negovanja kože in telesa rabite med. dr. A. Rixa Pompadurin mleko (tekoči puder) dela nežno, neobčutljivo kožo ter cvetoče izgledanje. Steklenica 3 K. Aristokratsko bele roke dobite ob rabi med. dr. A. Rixa Pompadourinega mila. Karton (3 kom. K 1-80.

Vse oblasti medicinsko preizkušeni izdelki. 3027
Kosm. dr. A. Rixa laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Priporočilo.

Čevlje vseh vrst in velikosti izdeluje in popravlja čevlje in galoše po nizki ceni

Anton Ravnikar, čevljarski mojster,

Sodna ulica 4. v Ljubljani.

Proda tudi

hišo z lepim sadnim vrtom

v Ljubljani. 3317

XXXX. kralj. ogrska

Državna dobrodelna loterija

za občekoristne in dobrodelne namene. Ta denarna loterija obsega 14885 dobikov v skupnem znesku 475.000 kron, ki se izplačajo v gotovini.

Glavni dobiček 200.000 K v gotovini.

Dalje:	10 dobikov s po K 250 K	2-500
1 glavni dobiček s .. K 30.000	20 > > > 200 > 4.000	
1 > > > 20.000	40 > > > 150 > 6.000	
1 > > > 10.000	100 > > > 100 > 10.000	
1 > > > 5.000	250 > > > 50 > 50.000	
5 dobikov s K 1000 .. K 5.000	12000 > > > 10 > 120.000	
5 > > > 500 .. K 2-500	14885 dobikov skupaj .. K 475.000	

Žrebanje bo neprekinjeno 14. decembra 1911.

SREČKA STANE 4 KRONA.

Srečke se dobivajo pri kralj. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Budapešti (glavni carinski urad) pri c. kralj. avstrijskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu na Dunaju, nadalje se pa srečke dobivajo tudi pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah in po skoro vseh trafikah in menjalnicah itd. tako na Ogrskem kakor tudi po avstr. kronovinah. Deželni načrti se na zahtevo pošljejo zastoj in poštne prosto. 3266

Kralj. ogrske loterijske dohodarstvene ravnateljstvo.

Največje podjetje konfekcijske
:: stroke je ogromna trgovina ::

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

katera ima že začetkom sezije

nad 30.000 kom. svežega blaga

po najnižjih cenah — in to:

- nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode
- 2000 „ najfinejših površnikov, športnih in zimskih sukenj
- 3000 „ pelerin
- 2000 „ posameznih hlač in telovnikov 3205
- 3000 „ oblek za dečke in otroke
- 15000 „ najmodernejše konfekcije za dame in deklice.

Solidna postrežba!

Priznana nizke cene!

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

- Nikelnasta moška ura z veržico od K 4-50 naprej
- Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70
- 14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44-—
- Nikelnasta damska „ z veržico „ „ 8-50
- Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50
- 14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20-—
- Uhani zlato na srebro „ „ „ „ „ 1-80
- 14 kar. zlati uhani „ „ „ „ „ 4-50

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Telefon št. 273.

Telefon št. 237.

Anton Šarc, Ljubljana

Izdelovanje perila, pralnica in svetilnikalnica

z električnim obratom priporoča zelo dobro in so-

:: lidno izdelano perilo po nizkih cenah. ::

Opreme za neveste.

Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezene se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, nogavice, maje.

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta :: poskušnja vsakega zadovoljila. ::

VZORCI NA RAZPOLAGO.

FRANC SOUVAN SIN

LJUBLJANA

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Čvorniška zaloga sukna.

Najpečja zaloga preprog.

Popolne opreme za neveste.

Čprave za hotele in stanovanja.

Najnižje cene!

Strogo solidna postrežba!

1741

Narodno podjetje!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94 vplačili.

„SLAVIJA“

.. . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . .

Reservni fond K 52.758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.683-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani Vse poizkušnje daj: čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občekoristne namene.